

ת"פ 66309/07/20 - רשות המיסים, היחידה המשפטית מחוז מרכז- מע"מ פלילי נגד דניאל סוחינין, מ. מחלב בע"מ, אלווישן לוול בע"מ

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 66309-07-20 רשות המיסים, היחידה המשפטית
מחוז מרכז-מע"מ פלילי נ' סוחינין ואח'

לפני בעניין:	כבוד השופטת, סגנית הנשיא טל אוסטפלד נאוי המאשימה	רשות המיסים, היחידה המשפטית מחוז מרכז- מע"מ פלילי ע"י ב"כ עוה"ד כרמל קדור
נגד	הנאשמים	1. דניאל סוחינין 2. מ. מחלב בע"מ 3. אלווישן לוול בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד אבי גורן

גזר דין

עובדות ורקע

1. הנאשמים הורשעו בהתאם להודאת הנאשם 1 בשמו ובשם החברות הנאשמות, בעובדות כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון.

הנאשם 1 (להלן: "**הנאשם**") הורשע ב-183 עבירות לפי סעיף 117(ב1) **לחוק מס ערך מוסף**, התשל"ו-1975 (להלן: "**חוק מע"מ**") ובעבירה של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס - עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ.

כמו כן, הנאשם הורשע יחד עם הנאשמות 2 ו-3 ב-28 עבירות לפי סעיף 117(ב1) לחוק מע"מ. עוד הורשע הנאשם יחד עם הנאשמת 2 בעבירה של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס - עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ.

הנאשם והנאשמת 3 אף הורשעו יחדיו ב-7 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס - עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ.

2. על פי עובדות החלק הכללי של כתב האישום, בין השנים 2014-2016 (להלן: "**התקופה הרלוונטית**") עמוד 1

היו הנאשמות 2 ו-3 חברות פרטיות מוגבלות במניות והנאשם היה רשום כבעל המניות וכדירקטור בנאשמות אלה ושימש כמנהלן הפעיל.

3. על פי עובדות האישום הראשון, בשנים 2014-2015 הוציא הנאשם 1 על שם הנאשמות 2 ו-3 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס, זאת מבלי שעשו או התחייבו לעשות את העסקאות שלגביהן הוצאו החשבוניות (להלן: "החשבוניות הכוזבות"). כך הוצאו:

13 חשבוניות כוזבות על שם הנאשמת 2 לחברת ע.מ.ג. עבודות מקצועיות בע"מ בסכום כולל של 5,446,177 ₪, כאשר המס הנובע מהם עומד על **830,763 ₪**.

11 חשבוניות מס כוזבות על שם הנאשמת 3 לחברת א.אודי חברה קבלנית לבנין בע"מ בסכום כולל של 6,387,510 ₪ כאשר סכום המס הנובע מהן עומד על **974,365 ₪**.

4 חשבוניות מס כוזבות על שם הנאשמת 3 לחברת ו.פ.מ חברה לבניה והנדסה בע"מ בסכום כולל של 1,005,011 ₪ כאשר סכום המס הנובע מהן עומד על **153,306 ₪**.

4. בהתאם לעובדות האישום השני, הנאשמים 1 ו-2 ניכו בדו"ח תקופתי ספטמבר - אוקטובר לשנת 2015 מס תשומות שאותו הגישו למנהל מס ערך מוסף ע"ש נאשמת 2 בסך של 1,035,184 מבלי שהיו בידם מסמכים כאמור בסעיף 38 לחוק, וזאת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

החל מחודש אוגוסט 2014 עד לחודש מרץ לשנת 2015 ניכו הנאשמים 1 ו-3 מס תשומות ב-7 הדו"חות התקופתיים שאותם הגישו למנהל מע"מ, ע"ש הנאשמת 3, בסך של 3,311,409 ₪, מבלי שהיו בידם מסמכים כאמור בסעיף 38 לחוק, וזאת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

הנאשמים ביצעו את העבירות בנסיבות מחמירות הנובעות מהיקף ההשתמטות מתשלום מס.

5. על פי עובדות האישום השלישי, בשנים 2015-2016 הוציאו הנאשם 1 ואלכסיי קוצ'מנקו הרשום כבעל המניות וכדירקטור בחברת כריזמה ובחברת ר.א.ד.ו (להלן: "אלכסיי") ע"ש חברת כריזמה וחברת ר.א.ד.ו, מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס מבלי שעשו או התכוונו לעשות את העסקאות לגביהן הוצאו החשבוניות (להלן: "החשבוניות הכוזבות"). כך הוצאו:

93 חשבוניות מס כוזבות ע"ש חברת כריזמה לחברת גור ו.ל הכל לבנין בסכום כולל של 22,090,939 ₪ כאשר המס הנובע מהן עומד על סכום של **3,241,215 ₪**.

27 חשבוניות מס כוזבות ע"ש חברת ר.א.ד.ו לחברת אדאר שירותים מתקדמים בע"מ בסכום כולל של 8,702,484 ₪ כאשר המס הנובע מהן עומד על סכום של **1,264,323 ₪**.

סך המס הנובע מהחשבוניות הכוזבות באישום זה עומד על **4,505,538 ₪**.

6. על פי עובדות האישום הרביעי, הנאשם ואלכסיי ניכו בדו"ח התקופתי של חודש פברואר לשנת 2016 ע"ש חברת ר.א.ד.ו. שאותו הגישו למנהל מע"מ, מס תשומות בסך של 1,532,638 ₪ מבלי שהיו להם מסמכים כאמור בסעיף 38 לחוק, וזאת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

7. על פי עובדות האישום החמישי, החל מחודש מרץ בשנת 2016 עד סוף יוני 2016, הוציא הנאשם 1 יחד עם ויאצ'סלב גורדין - הבעלים הרשום של חברת מוקד ארצי (להלן: "גורדין") מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס מבלי שעשו או התכוונו לעשות את העסקאות לגביהן הוצאו החשבוניות (להלן: "החשבוניות הכוזבות"), כמפורט:

הנאשם 1 וגורדין הוציאו 27 חשבוניות מס כוזבות ע"ש חברת מוקד ארצי לחברת ג.י.מ. אופרציה בע"מ בסכום כולל של 13,166,330 ₪ כאשר סכום המס הנובע מהן עומד על 1,913,056 ₪.

הנאשם 1 וגורדין הוציאו 36 חשבוניות מס כוזבות על שם חברת מוקד ארצי לברת גור ו.ל. הכל לבנין בע"מ, בסכום כולל של 12,058,159 ₪ כאשר המס הנובע מהן הנו בסך 1,752,040 ₪.

הנאשם ביצע את העבירות בנסיבות מחמירות הנובעות מהיקף ההשתמטות מתשלום מס.

הסכמות הצדדים

8. בין הצדדים גובשה הסכמה לפיה המאשימה תגביל עתירתה לעונש מאסר של 60 חודשים. באשר לקנס הוסכם כי התביעה תעתור לקנס בסך של 5%-10% מסך המחדל, כאשר נוכח הנסיבות האישיות של הנאשם תעתור המאשימה לרף הנמוך של מתחם הקנס. הוסכם כי ההגנה תטען ב"אופן פתוח" באשר לקנס ובאשר למתחם הענישה.

רישום פלילי

9. לחובת הנאשם עבר פלילי שהתיישן בעבירות אלימות ורכוש שונות.

ראיות ההגנה לעונש

10. הוגשו לעיוני מסמכים מטעם ההגנה כדלקמן:

נ1 - ממנו עולה כי הנאשם מטופל במרפאת נס החל מחודש ספטמבר 2021 ומטופל בתחליף סם מסוג סבוטקס בשילוב עם טיפול פסיכו סוציאלי. עוד צוין כי הנאשם משתף פעולה בטיפול, מבקר במרפאה באופן מסודר ונמנע משימוש בסמי רחוב ותרופות מרשם, כעולה מתוצאות בדיקות השתן.

נ2 - מכתבה של גרושת הנאשם - ממנו עולה כי בתקופה בה עבד הנאשם, נשא בנטל תשלום המזונות. גרושת הנאשם הביעה תקווה כי לאחר מאסרו יוכל לשוב לקו החיים הרגילים ולהוות אב לילדיו.

נ3 - תלושי משכורת מהם עולה כי שכרו החודשי של הנאשם, בתקופה בה עבד, עמד על 8,680-9,133 ₪.

עמוד 3

4/נ - מכתב הנאשם לבית המשפט. במכתב פורט מצבו הנפשי המורכב של הנאשם והקושי לנהל חיים נורמטיביים. במכתבו נוטל הנאשם אחריות מלאה למעשיו, מודע להם והסביר כי נאלץ להתפטר לשם ריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות השירות היה אמור לבצע בהליך אחר, ומאז הוא לא מצליח למצוא עבודה. עוד ציין הנאשם כי הוא מצא מזור בנגינה וביצירת מוזיקה על מנת למלא את הריקנות בחייו. עד כה העלה 6 רצועות שמע לערוץ יוטיוב. הנאשם במכתבו הכה על חטא והביע צער על ילדיו שיחוו ניתוק ונטישה בשל טעויותיו.

תסקירי שירות המבחן

11. במסגרת הסכמות הצדדים, הסכימו אלה כי בית המשפט יעניין בתסקירים שהוגשו במסגרת הליך אחר (ת"פ 38499-11-18) באשר לענייניו האישי ונסיבות חייו של הנאשם.

יצוין, כי מותב זה דן אף בהליך האחר.

12. בתסקיר שירות המבחן מיום 19.10.21 נסקרו תולדות חייו של הנאשם בהרחבה. הנאשם יליד קזחסטן אב לשני ילדים תאומים, למד 10 שנות לימוד, השלים את מבחני הבגרות בשלב מאוחר יותר ואף למד קורס מנופאים. בהיותו בגיל 12 החל להתרועע עם חברה שולית ולצרוך סמים מסוג גראס ואקסטזי. בגיל 16 עבר לשימוש בהרואין, החל לנהל אורח חיים התמכרותי ועברייני בהתאם. בגיל המתאים קיבל פטור משירות צבאי נוכח עברו הפלילי.

הנאשם החל בהליך טיפולי לגמילה מסמים כבר בשנת 2009, אז שולב בקהילה הטיפולית "מלכישוע" ולאחר מכן השתלב ביחידה להתמכרויות ב"בית חוסן". בשנת 2013 עבר הליך גמילה נוסף בקהילת "מלכישוע" וערך ניסיון משמעותי לשיקום ושינוי, אולם חווה משבר כלכלי שהוביל אותו חזרה לשימוש התמכרותי.

בהמשך, בשנת 2018 במסגרת הליך מעצר, שולב הנאשם פעם נוספת בטיפול כולל וממושך בקהילת "אילנות", כאשר הליך זה הסתיים בהצלחה ביום 28.10.20. גורמי הטיפול בקהילה מסרו כי הנאשם עשה דרך משמעותית. עם זאת, על רקע משבר הקורונה ומשבר בחייו האישיים, ביקש בחודש אפריל 2021 להשתלב בטיפול באמצעות תחליף סם ופנה למרפאת נס, לקבלת תחליף סם.

שירות המבחן התרשם כי מדובר במי שמצליח להתייחס באופן מעמיק לצרכיו, לאחר הניסיונות הטיפולים. בין סיכויי השיקום שקל שירות המבחן את המוטיבציה הגדולה שהפגין הנאשם לשינוי, פנייתו לעזרה והפסקת השימוש בסמי רחוב, כמו גם שילובו במסגרת טיפולית מקצועית ואינטנסיבית.

מתסקיר שירות המבחן מיום 13.12.21 עלה כי הנאשם מתמיד בטיפול במסגרת המרפאה, מקבל מרשמים לקבלת תחליף סם ומוסר דגימות שתן לאיתור סמים. עוד עלה כי לנאשם מוטיבציה גבוהה לשתף פעולה באופן מלא.

טענות הצדדים

טיעוני המאשימה

13. במסגרת טיעוניה לעונש הפנתה המאשימה לערך המוגן ולחומרה הרבה שיש לייחס לעבירות כלכליות וכן לעבירות המס בפרט. לשיטת המאשימה מדובר בעבירה הפוגעת בביטחון הכלכלי של הציבור, בערך השוויון ובנשיאת נטל המיסים. עוד ציינה המאשימה כי הפסיקה התוותה מדיניות ענישה לפיה שיש לגזור את דינם של עברייני מס תוך מתן בכורה לשיקולי הרתעה ולהעדיפים על פני נסיבותיו האישיות והכלכליות של הנאשם. לשיטת המאשימה, המגמה המסתמנת בפסיקה היא מגמת החמרה והכבדה, על אותם עבריינים אשר שולחים ידם בקופה הציבורית או פוגעים קשות בערכים המוגנים.

14. בהתייחס לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ציינה המאשימה את סכום המחדל העומד על 16,000,000 ₪, כאשר לא שולם דבר כנגדו ואף לא קיימת היתכנות להסרתו. לטענת המאשימה, אי הסרת מחדלים מהווה נסיבה לחומרה והפנתה לפסיקה.

15. עוד הבהירה המאשימה כי מעשיו של הנאשם בוצעו במרמה ועל רקע בצע כסף כאשר חלקו של הנאשם גבוה. הנאשם הוא הבעלים והמנהל הפעיל של הנאשמות 2 ו-3, ובהיותו כזה הפיק מספר רב של חשבוניות כוזבות בנסיבות מחמירות וניכה תשומות בהיעדר מסמכים בנסיבות מחמירות. מעשיו של הנאשם בוצעו תוך תחכום ותכנון מוקדם, בשיטתיות למשך כשנתיים, כך שאין המדובר במעידה חד פעמית.

16. המאשימה הגישה פסיקה ועתרה להעמיד את מתחם הענישה בין 50 חודשי מאסר ל-70 חודשים וטענה להטלת עונש מאסר למשך 60 חודשים תוך שציינה כי עתירתה זו מגלמת למעשה הקלה בשל חלופי הזמן ובהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם.

עוד עתרה המאשימה לקנס בין 5 אחוז ל-10 אחוז מסך המחדל וביקשה, בהתאם להסכמה עם ההגנה ונוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם, כי סכום הקנס יעמוד על הרף התחתון של מתחם הענישה שציינה. כמו כן עתרה לגזור על הנאשם עונש מאסר מותנה מרתיע, וקנס סמלי על החברות מאחר והן לא פעילות.

17. באשר לנסיבות הנאשם, המאשימה ביקשה להבהיר כי אין המדובר בנאשם נורמטיבי אלא זה החוזר לסורו פעם אחר פעם בביצוע עבירות שונות ומגוונות. המאשימה התייחסה לתסקירי שירות המבחן וציינה כי לא ניתן לראות את הנאשם ככזה המביע חרטה, שכן בעבירות המס, תיקון הנזק הוא המגלם את הבעת החרטה. על כן ומשהמחדל לא הוסר, לא ניתן לומר כי הנאשם מביע חרטה. יתר על כן טענה, גם בהתקיים סיכוי לשיקום, בית המשפט לא מחויב לסטות ממתחם העונש ההולם.

המאשימה הדגישה כי בעתות משבר הנאשם שב לסורו ומבצע עבירות, כך שלא ניתן לומר כי השתקם לחלוטין, הגם שיש לשקול את שילובו של הנאשם בהליך טיפולי כחלק מכלל הנסיבות הקשורות בנאשם עצמו.

18. באשר לחלופי הזמן, ציינה המאשימה כי חלפו כ-4 שנים מאז ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום ואין המדובר בפרק זמן משמעותי ומכל מקום הנאשם לא ניצל זמן זה כדי לתקן את הנזק שגרם לציבור.

טיעוני ההגנה

19. הסניגור ציין כי אומנם הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן אך לצד זאת לא הוא שעמד בפועל מאחורי ביצוע העבירות, אלא שימש כ"איש קש". עוד ציין הסניגור כי באותה התקופה היה מכור הנאשם לסמים קשים. היום, לאחר הליך טיפולי ממושך הנאשם הצליח להשתקם ולכן לשיטתו, בנסיבות אלה יש לחרוג ממתחם העונש ההולם.

הסניגור טען כי לבית המשפט שיקול דעת רחב ביישום סעיף 40 לחוק העונשין, ועל כן יש להורות על סטייה ממתחם הענישה ההולם. הסניגור הבהיר כי הנאשם מודע לשגיאותיו, אינו עובד כיום, מתגורר אצל אמו ולא מסוגל לזון את ילדיו. לשיטתו, אין המדובר במי שנטל 16,000,000 ₪ לכיסו. הסניגור התייחס לפסיקה אליה הפנתה המאשימה והדגיש כי לא ניתן להשוות בין הנאשמים שם לנאשם כאן ולא ניתן לזקוף לחובתו את אי הסרת המחדל.

20. הסניגור הוסיף וטען כי הנאשם חסר כל, לא ניתן להטיל עליו קנס בהיקף גבוה, והפנה לפסיקה.

21. לבסוף שמעתי את הנאשם עצמו שביקש להבהיר כי הוא נאבק בקשיים מרובים וכל משבר עברו הוא סכנה קיומית. עוד הבהיר כי מצבו הכלכלי קשה והוא חב כסף רב עבור מזונות ילדיו.

דין והכרעה

22. במעשיו פגע הנאשם בהכנסות המדינה ממיסים, ובערך השווין שבין משלמי המיסים. להימנעות מתשלום מס השפעה על נזקים גדולים שנגרמים לכלכלת המדינה וליכולתה לספק את שירותים להם זכאי כל אזרח.

יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון ברע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מ"י (31.12.18):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל".

23. בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מלמדת כי במהלך כשנתיים פעל הנאשם ב-211 מקרים במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס שאותו אדם חייב בו. כמו כן בהיותו המנהל הפעיל של הנאשמות 2-3, בעל המניות והדירקטור, ניכה מס תשומות שלא כדין ומבלי שהיה בידיו מסמך כאמור וזאת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. בסך הכל מעל הנאשם בקופה הציבורית בסכום של כ-16,000,000 ₪.

מעשים אלו בוצעו באופן שיטתי על ידי הנאשם, פגעו באופן מוחשי בערכים המוגנים, והובילו לנזק עצום לקופת המדינה. מידת התחכום במעשיו של הנאשם גבוהה משנעשה שימוש ב-211 חשבוניות פיקטיביות.

24. אין בידי לקבל טיעוניו של הסניגור בדבר חלקו של הנאשם במעשים. לטענת הסניגור הנאשם נוצל על ידי אחרים, שימש כ"איש קש" בביצוע המעשים כיוון שהיה נתון תחת השפעת סמים קשים עד כי לא הצליח להבין את מעשיו והיה קורבן למעשה. ראשית אזכיר כי **"הלכה היא שבטיעון לעונש יש להיצמד לעובדות שפורטו בכתב האישום בהן הודה הנאשם והורשע"** (ר' ע"פ 1272/22 פלוני נ' מ"י (3.5.22)).

הכלל מופיע בסעיף 40(א) לחוק העונשין קובע כי **"בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה"**.

בעניינינו, הנאשם הודה בעובדות כתב אישום מתוקן, כאשר עובדות כתב האישום הן אלה המבססות את נסיבות ביצוע העבירה.

החריג לכלל מעוגן בסעיף 40(2) לחוק העונשין שם נקבע כי **"בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא הייתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין"**.

כלומר, מקום בו אחד הצדדים היה מבקש להציג ראיות לעניין נסיבות ביצוע העבירה, גם בשלב הטיעונים לעונש, ניתן היה לשקול זאת, שעה שלא היה ניתן להציג בשלב מוקדם יותר. סעיף 40(ג) לחוק העונשין משלים את התמונה וקובע כי בית המשפט יכול לקבוע כי נסיבה מקילה התקיימה, אם הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט האזרחי.

בעניין שלפניי, לא מתקיים החריג לכלל ויש להיצמד לעובדות המפורטות בכתב האישום בהן הודה הנאשם והורשע. יתרה מכך, הנאשם הודה בעובדות כתב אישום מתוקן, לאחר ניהול מ"מ עם התביעה, הרי שבזוודאי שהיה ביכולתו לטעון לקיומן של ראיות הקשורות בנסיבות ביצוע העבירה. ומכל מקום, בקשה להצגת ראיות להוכחת נסיבות העבירה לא הובאה לפתחי. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבל את טענותיו של ב"כ הנאשם, החורגות מעובדות כתב האישום המתוקן ולא ניתן לראות את הנאשם כ"איש קש" מקום בו הנאשם הודה בעובדות האישום המתוקן, המייחס לו את ביצוע העבירות באופן בלעדי.

25. מידת הפגיעה כאן עומדת על הרף הגבוה בשים לב לסכום המחדל שלא הוסר ולא תוקן (רע"פ 7851/13 **עודה נ' מ"י** (25.10.2015) בפסקה 14), ובשים לב לעבירות בהן הורשע הנאשם, עבירות של כוונה להתחמק או להשתמט מתשלום המס. הנאשם לא ניסה ולא הראה כל כוונה לשלם סכום כלשהו על חשבון החוב והצדיק מעשיו בכך שהוא מכור לסמים, בהליכי גמילה, מטופל בתחליף סם ושרוי במצוקה כלכלית. באשר למצוקה הכלכלית אציין, כי **"אין די בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם"** (ר' את רע"פ 977/13 **אודיז נ' מ"י** (20.2.2013)).

26. הענישה בעבירות אלה רבה ומגוונת.

הסניגור הפנה למספר רב של פסקי דין ואולם בחלקם מדובר בהסדרי טיעון הכוללים עתירות עונשיות מוסכמות. לחילופין עתירות בהן המאשימה הגבילה עצמה לחודשי מאסר ספורים ובחלקם האחר מדובר בעבירות שונות או במקרים בהם סכום המחדל היה נמוך משמעותית, ביחס למחדל שלפניי, כך שלא ניתן ללמוד מפסקי דין אלה מהי אמת המידה לענישה הנוהגת.

להלן מספר פסקי דין בעבירות דומות שיש בכוחן להאיר את הענישה הנוהגת:

א. רע"פ 3203/22 **מאג'ד עפאנה נ' מ"י** (17.5.22) נדון עניינו של המבקש אשר יחד עם נאשם אחר כללו בדיווחים למע"מ כמס תשומות את סכום המע"מ הנקוב ב-94 חשבוניות על שם חברות שונות בסך כולל של 2,514,808 ₪. המבקש והחברות הורשעו, בתום הליך הוכחות, בביצוע עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ יחד עם סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ, עוד יוחסה למבקש ולנאשם האחר עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ. בגזר הדין, עמד בית משפט השלום על חומרתן של עבירות המס ובפרט אלו שכוללת התחמקות מתשלום.

בהתייחס לנסיבות ביצוע העבירה צוין כי מדובר בפעילות מתוכננת למשך תקופה ארוכה, נגרמה פגיעה משמעותית לקופת המדינה והמחדל לא הוסר. מנגד, התחשב בית המשפט בשיהוי בהגשת כתב האישום מבלי שהמאשימה הצביעה על טעם לכך. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר. משהמחדל לא הוסר והמבקש לא נטל אחריות למעשיו, נגזרו 18 חודשי מאסר, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 70,000 ₪. ערעוריו של המבקש לבית המשפט המחוזי ולבית המשפט העליון, נדחו.

ב. רע"פ 5140/19 **חב' אמוקו לשמנים ודלק בע"מ נ' מ"י** (22.10.19) המבקשים הורשעו, לאחר שמיעת הראיות, בעבירה לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ בנסיבות מחמירות לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ. בכתב האישום נטען כי המבקש כלל בדיווחיו למע"מ כמס תשומות את סכום המע"מ הנקוב בחשבוניות על שם שלוש חברות ועוסקים שונים בסך כולל של כ-6 מיליון ₪. זאת, במטרה להקטין את חיובה במע"מ של החברה, כאשר בפועל לא נעשתה עסקה בין העוסקים ששמותיהם הופיעו על גבי החשבוניות ובין החברה. המבקש 2 לא היה רשום כבעלי החברה, אך שימש כמנהל הפעיל בה. בית המשפט גזר על המבקש 32 חודשי מאסר, 12 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 60,000 ₪, ועל החברה גזר קנס בסך 200,000 ₪. ערעוריהם של המבקשים לבית המשפט המחוזי ולבית המשפט העליון, נדחו.

ג. רע"פ 8336/18 **ח'דר עודה נ' מ"י** (5.12.18) הורשע המבקש ב-41 עבירות לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ, 117(ב)(3) לחוק מע"מ, ב-50 עבירות לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ, ב-2 עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ ובעבירות נוספות. על פי הנתען, הנפיק המבקש ביחד עם אחרים חשבוניות מס פיקטיביות בסכום כולל של כ-35,000,000 ש"ח, שהמס הגלום בהן הוא כ-5.6 מיליון שקלים וניכה מס תשומות שלא כדין בסך כולל של כ-3 מיליון שקלים. בית המשפט קבע כי מתחם עונש הולם נע בין שנתיים וחצי לחמש שנות מאסר.

בשים לב לאי הסרת המחדלים, העובדה כי העבירה בוצעה בעת שנוהל כנגד המבקש הליך בגין עבירות דומות, ומנגד בשים לב להליך השיקומי בו שולב, מצבו הנפשי והעובדה כי מעורבים אחרים יצאו פטורים מעונש. בית המשפט גזר על המבקש 36 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים וקנס בסך של 300,000 ₪. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו של המבקש לאור הדרדרות נוספת במצבו הנפשי והעמיד את עונש המאסר

על 32 חודשים. בנוסף, הואיל ונמצא כי למבקש קושי כלכלי, הוחלט להפחית במעט את ימי המאסר חלף הקנס.

ערעורו של המבקש לבית המשפט העליון, נדחה.

ד. רע"פ 7487/18 **איוס אטיאס נ' מ"י** (4.11.18) הורשע המבקש, לאחר שמיעת הראיות, בעבירות לפי סעיפים 117(ב)(5)+117(ב)(3), 117(ב)(1)+117(ב)(3) ו-117(ב)(6)+117(ב)(2) לחוק

מע"מ. המבקש ניכה תשומות מס עבור החברה אותה ניהל באמצעות 98 חשבוניות מס פיקטיביות אשר הוצאו בשם מספר עוסקים שלא כדין ומבלי שבוצעה עסקה בפועל. ערכן הכולל של החשבוניות עמד על למעלה מ-60 מיליון ש"ח, וסך המס הגלום בהן עמד על 8,758,008 ש"ח. בית המשפט קבע כי מתחם עונש הולם נע בין 4 ל-6 שנות מאסר וענישה נלווית. בית המשפט שקל לקולה את העובדה כי חלפו כ-16 שנים ממועד סיום ביצוע העבירות ועד להכרעת הדין, בשל התנהלות הצדדים וחילופי מותבים בבית המשפט שדנו בתיק, את היעדרו של רישום פלילי לחובת המבקש ואת מצבו הכלכלי. מנגד, נשקלה לחומרה העובדה כי המבקש לא סילק את המחדל ולא שילם את חובותיו לרשויות המס. בסופו של יום, גזר בית המשפט על המבקש 50 חודשי מאסר, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 750,000 ₪. בית המשפט המחוזי הקל בעונש נוכח חלוף הזמן הרב, והעמיד אותו על 42 חודשי מאסר.

ערעורו של המבקש לבית המשפט העליון, נדחה.

ה. עפ"ג (מחוזי ת"א) 15939-03-16 **עלא אבו ריאש נ' מ"י** (28.9.16) הורשע הנאשם בביצוע עבירות של הוצאת 63 חשבוניות פיקטיביות בסכום של קרוב ל-4.5 מיליון ₪, הסכום הכולל של ניכוי מס תשומות ללא מסמך עמד על כ-7.5 מיליון שקלים והסכום הכולל של דיווחים עוזבים על עסקאות עלה על 1.5 מיליון ₪. בית המשפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 42 חודשי מאסר לבין 60 חודשים וגזר על הנאשם 48 חודשי מאסר, לצד קנס בסך 450,000 ₪. בית המשפט המחוזי הקל ברכיב הקנס והפחית אותו ל-250,000 ₪.

27. **מכל המפורט, בהתאם לנסיבות שלפני, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 30 חודשי מאסר ל-60 חודשים ועונשים נלווים. כמו כן בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין ובשים לב למצבו הכלכלי של הנאשם, אני קובעת כי מתחם הקנס נע בין 350,000 ₪ לבין 800,000 ₪.**

28. לזכות הנאשם יש לזקוף את הודאתו במיוחס לו ואת החיסכון בזמנם של העדים. עוד אציין כי לחובת הנאשם אומנם הרשעות קודמות, אך מדובר בעבירות שאינן ממין העניין וזו לו הפעם הראשונה בה הוא מעורב בעבירות מס. כל אלה מצדיקים ללא ספק התחשבות ממשית במצבו ובנסיבותיו של הנאשם ואיתור העונש המתאים לו ברף הבינוני - נמוך של מתחם הענישה שנקבע. זאת, בשים לב למדיניות הענישה המתחייבת בעבירות מעין אלה, בהן מעמד הבכורה ניתן להרתעה.

עם זאת, למכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם מצטרף שיקול נוסף - השיקום שעבר. זאת כאשר לטענת ההגנה יש לסטות ממתחם העונש ההולם משיקול זה.

29. בע"פ 6637/17 **אליזבת קרנדל נ' מ"י** (18.04.2018) נקבע כי "את סעיף 40ד(א) לחוק העונשין יש ליישם בזירות. עם זאת, יש לתת לו משמעות מעשית. חשוב לשים לב כי המחוקק הקנה שיקול דעת רחב לבית המשפט ביישומו של הסעיף וכי נקודת המוצא בהפעלתו היא העדפתם של שיקולי שיקום... אכן, לא מתפוגגים מאליהם שיקולי ההלימה גם כאשר חלים שיקולי השיקום. אולם, יש להקפיד על כך שהבחירה בעונש לא תפגע באופן ממשי בסיכויי השיקום".

באשר לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, סבור בית המשפט העליון כי שיקולי ההלימה אינם פורחים לאוויר כל אימת שמתקיים שיקום. יש לבחון את סיכויי השיקום ולגזור עונש אשר לא יפגע בסיכויים אלה באופן ממשי.

בהמשך דבריו סקר בית המשפט העליון את השיקולים שיובאו בחשבון בבחינת סיכויי השיקום ביניהם ניתן למנות את "המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה".

בהמשך, בעניין קרנדל, הבהיר בית המשפט העליון כי לא כל הליך שיקום מצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם, מידת המשקל שניתנת להליכי השיקום צריכה להיבחן אל מול יתר שיקולי הענישה, ובראשם שיקול ההלימה, כמו גם נוכח נתוניו האישיים של הנאשם, עוצמתו של הליך השיקום, העבר הפלילי ומרכיבי הענישה הנוספים שעל הפרק.

30. אציין כי אומנם הנאשם שלפני מגלה מסוגלות ורצון לערוך שינוי באורחות חייו אך תסקיר שירות המבחן מיום 19.10.21, מעלה כי הנאשם החל בהליך טיפולי לגמילה מסמים כבר בשנת 2009, או אז שולב בקהילה טיפולית "מלכישוע" ולאחר מכן השתלב במסגרת היחידה להתמכרויות ב"בית חוסן". בשנת 2013 עבר הליך גמילה נוסף בקהילת "מלכישוע" וערך ניסיון משמעותי לשיקום ושינוי, אולם חווה משבר כלכלי שהוביל אותו חזרה לשימוש התמכרותי.

בהמשך, בשנת 2018 במסגרת הליך מעצר, שולב הנאשם פעם נוספת בהליך טיפולי כולל וממושך בקהילת "אילנות", הליך שהסתיים בהצלחה ביום 28.10.20. מגורמי הטיפול נמסר כאמור כי הנאשם עשה דרך משמעותית. עם זאת, על רקע משבר הקורונה ומשבר בחייו האישיים, ביקש בחודש אפריל 2021 להשתלב בטיפול באמצעות תחליף סם ופנה למרפאת נס, לקבלת תחליף סם.

31. העבירות בעניינינו, נעברו בין השנים 2014-2016. היינו לאחר ששולב הנאשם בהליך טיפולי כאשר משבר כלכלי הוא שגדע את השיקום באיבו. בשנת 2018 שוב ביקש הנאשם להשתלב בהליך טיפולי, שולב בהצלחה, אך בשנת 2021 על רקע תקופת הקורונה ומשבר שחווה מול גרושתו החל לצרוך אלכוהול. בעקבות זאת, שולב במרפאת נס והחל להיות מטופל בתחליף סם מסוג סבוטקס.

הנאשם אומנם מגלה מוטיבציה רבה לשיקום, אך נראה כי גם בעבר היה משולב בהליכי טיפול וגמילה מוצלחים אך משברים כלכליים, זוגיים ועוד, הסיגו אותו אחור. לא ניתן לומר בעת הזו כי ההליך הטיפולי בו שולב הנאשם מעלה כי קיימת הצלחה בעוצמה כזו המצדיקה הימנעות ממאסר לחלוטין או אף מצדיקה סטייה משמעותית וניכרת ממתחם הענישה. זאת ועוד, אזכיר כי בעבירות המס, הבעת החרטה מגולמת בתיקונו של המחדל, בעניינינו, המחדל לא תוקן ולו באופן חלקי והנאשם כלל לא הראה כל נכונות לשלם סכום כלשהו על חשבוננו.

32. "יש לחזור ולהבהיר, כי הגם שישנה חשיבות לשיקולי השיקום, הם אינם חזות הכול, ובצדם ניצבים שיקולי הגמול וההרתעה" (ר' לעניין זה את ע"פ 6720/16 מ"י נ' פלוני (7.3.17)).

33. בית המשפט העליון עמד לא אחת על הצורך בהטלת עונשי מאסר בפועל בעבירות המס בשל חומרתן. על כן, על אף קיומם של סיכויי שיקום בעניינו של הנאשם, הרי שיש להוסיף ולהביא בחשבון את נסיבות עבירות

המס, אשר בוצעו בנסיבות מחמירות. נוכח האמור לעיל, ועל אף קיומו של הליך שיקומי, קשה להלום סטייה ניכרת ממתחם הענישה ההולם עד כדי הימנעות מהשתת עונש מאסר בפועל (ר' לעניין זה את רע"פ 8095/17 סטרוסטה נ' מ"י (26.10.17) ואת ע"פ 6720/16 הנ"ל, שם למרות קיומו של הליך שיקומי, בית המשפט העליון שקל את חומרת העבירה, קבע כי אין הצדקה לסטייה משמעותית ממתחם הענישה ואף החמיר בעונשו של הנאשם).

34. סופו של דבר, יש לתת משקל בגזירת הדין להליך השיקומי ויש בעצם קיומו כדי להקל בעונשו של הנאשם באופן משמעותי ולהצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם. אך אין בהליך זה כדי להצדיק, כאמור לעיל, הימנעות לחלוטין ממאסר בפועל.

35. באשר לקנס, בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין יש להתחשב ביכולתו הכלכלית של הנאשם בגזירת רכיב כספי ובהטלת ימי המאסר חלף הקנס. וראו:

"כאשר בית המשפט גוזר דינו של נאשם לקנס בכלל, ולקנס ומאסר תחתיו בפרט, עליו לקחת בחשבון את יכולתו הכלכלית של הנאשם לעמוד בקנס ולפרוס מראש את הקנס לתשלומים סבירים שהנאשם יוכל לעמוד בנטל פרעונם... זאת, על מנת לשפר סיכויי הגבייה, על מנת ליתן לנאשם הזדמנות הוגנת לעמוד בנטל פרעון הקנס, ועל מנת שלא לפגוע בסיכויי השיקום של הנאשם... קנס בלתי מידתי עלול לפגוע בשיקומו של הנאשם, שהרי הקנס לא נועד להשית עונש נוסף, בדמות חדלות פרעון... בקביעת תקופת המח"ק על בית המשפט לקחת בחשבון כי הנאשם אכן ירצה את תקופת המאסר אם לא יעמוד בתשלום הקנס" (ע"פ 4919/14 אזולאי נ' מ"י (6.3.17).

האמור לעיל מוביל למסקנה כי בעניין זה אמנם מתחייבת גזירת הקנס, אך זה יהיה ברף הנמוך בשים לב למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם.

סוף דבר

36. נוכח כל האמור לעיל, הנני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

על הנאשם

- א. מאסר לתקופה של 24 חודשים.
- ב. מאסר לתקופה של 12 חודשים והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר כל עבירת מס.

ג. קנס בסך 300,000 ₪ או 30 יום מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-50 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.5.23 וב-1 לחודש שלאחריו. באם תשלום אחד מן התשלומים לא יפרע במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מידי.

על החברות נאשמות

הנאשמות 2-3 תשאנה בקנס בסך של 10 ₪ כל אחת.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בלוד בתוך 45 יום.

ניתן היום, ג' שבט תשפ"ג, 25 ינואר 2023, בנוכחות ב"כ הצדדים והנאשם.